

Spiegel Pálné És Déri Antalné

Ez a kép egy vásárban készült, a két nővérem Bözsi (jobbra) és Piri (balra) van rajta. 1928-ban készült a kép Egerben.

Minden testvérem elvégezte a négy polgárit [lásd: polgári iskola]. A legidősebb nővérem, Piri még két kereskedelmit is végzett [lásd: kereskedelmi iskolák]. Kereskedelmi felsőbb iskola volt, apácák tanítottak. És az nagyon drága dolog volt. Ha valaki akart irodába menni, akkor mint a nővérem is, két kereskedelmit járt, és mehetett alkalmazottnak. Egerben volt egy autókereskedő -- egyetlenegy akkor még, autó is alig volt, gyalog jártunk, ez egy kisváros, két perc alatt elértünk az egyik végétől a másikig --, szóval ennél az autókereskedőnél dolgozott a Piri a házassága előtt.

A Bözsi ismerős családnál dolgozott, a szakmunkásképzés ismeretség alapján ment. Nagyon jó volt ez, hogy nem akárkihez mentünk, apukát is ismerték, szerették. Szóval ezek jó idők voltak. A nővéreim mind tudtak varrni, kivéve a Pirit, aki irodában dolgozott. Még egy gombot se tudott fölvarrni, csak ő kínlódott mindennel, ami varrás volt. Bözsi varrt eladásra, mielőtt férjhez ment volna.

A Piri férje Krausz Gyula volt, kereskedő. 1926-ban házasodtak össze. Volt egy unokabátyánk, a Kőrösi Béla. Ez egy kicsit hóbertos fiú volt, de ügyvéd volt. Az udvarolt a Pirinek. És úgy volt, hogy a Piri ment volna a Bélához férjhez egy hét múlva. Aztán nem lett semmi, mert közben a Krausz Gyula megkérte a kezét. Anyuka elgyalogolt a Reb Sájeléhez, az egy rabbi volt, aki megmondta, hogy ne adja oda Amerikába, hanem ha van itt valaki, aki rendes, ahhoz adja. Mi, gyerekek hallgatóztunk persze, és hallottuk, hogy azt mesélte anyuka, hogy mit mondott a rabbi. A vége az, hogy a Piri nem ment ki. Minden megvolt, mindenféle iratok, de Piri nem ment Dél-Amerikába. Ugyanolyan "vállalkozó szellemű" volt, mint a többiek. Így lettünk mi míszek és nem "miss"-ek. Mert ez így közszájon forgott a családban, hogy miért is nem lettél "miss". Piri itt lakott Pesten a VII. kerületben, ahol később én is laktam a csillagos házban.

Bözsi ide jött férjhez, Pestre. Volt neki egy nagy szerelme Egerben, a Deutsch Pista, de akkor a mama nem engedte, hogy udvaroljon a Bözsinek, mert elég szegény lány volt. Találkoztak ők azért, de nem lehetett a szülőknek ellentmondani. Nagyon a hagyományok szerint mentek a dolgok. Spiegel Pál ajánlva lett - mert abban az időben ajánlottak is házasságokat [lásd: házasságközvetítő]. Savanyúüzeme volt a Spiegelnek, savanyúságokat gyártottak. Ez egy családi üzem volt. Bözsi nem dolgozott; abban az időben nem mindenki dolgozott. Eltartotta a férje. 1939-ben született a kislányuk, Julika. Viszonylag rövid ideig voltak együtt. 1937-ben esküdtek, s 1944-ben ütött ki a krach, s akkor már Spiegel Pál rég nem volt. Öngyilkos lett, mert asztmás volt, és éjszakánként nem tudott aludni, és leugrott az emeletről. Eltemették, zsidó temetőben, de hogy hogyan, mint, nem tudom a részleteket. Valaki kijárta, nem tudom, a rokonság biztosan. Az egész család föl volt bolydulva. Ilyesmi [öngyilkosság] nem fordult még elő az életünkben. Az egy nagyon intelligens, helyes ember volt, csak éppen nem volt egészséges. De azt mi nem tudhattuk, mikor hozzáadta anyuka.